

Information och upprop:

Hotade och sällsynta kryptogamer i Dalarna

När nu DABS's storverk blivit verklighet väntar nya utmaningar. Förutom Floraväkeriet, det vardagliga skyddsarbetet och starten med den nya landskapsflorainventeringen, finns ytterligare ett projekt, som ligger och bidrar sin tillblivelse.

Det är fortsättningen på *Projekt hotade och sällsynta växter i Dalarna*. Alltså den del av verket som behandlar de utsatta **kryptogamerna** i landskapet. Mirakulöst nog behöver vi dock inte blåsa till allmän mobilisering denna gång, ity inventeringen redan till största delen är utförd. Det är vår eminente Janolof Hermansson i Ludvika, som gjort grovjobbet, under många års nagelfarande efter hotade lavar och vedsvampar i Dalarna. Han har likaså sammanställt lokalförteckningar för alla aktuella arter. Uppgifter håller vidare på att samlas in från den outtröttliga svampklubben Skogsriskan, vilka vi har att tacka för vår kännedom om marksvamparna i dagens Dalarna. Mossuppgifter har samlats in från bl a Bengt Oldhammer och Lennart Bratt och därutöver har en lång rad botanister medverkat för att komplettera bilden.

Listor över hotade kryptogamer i Dalarna har publicerats i *Trollius* nr 12 (1991). Där återfinns de hotarter som kommer att behandlas i boken. I den listan ingår även ett urval arter, som kan betraktas som regionalt hotade här i Dalarna. Här nedan följer en utökad förteckning över sådana kryptogamer, som är hotade i Dalarna och som därför också bör lokalrapporteras.

Regionalt hotade lavar

<i>Absconditella lignicola</i>		<i>Cyphelium tigillare</i>	Ladlav
<i>Arthonia apatetica</i>		<i>Dimerella pined</i>	Vaxlav
<i>Arthonia vinosa</i>	Rostfläck	<i>Hypogymnia austerodes</i>	Mörk blåslav
<i>Bryoria implexa</i>		<i>Hypogymnia bitter!</i>	Knottrig blåslav
<i>Buellia pulverulenta</i>		<i>Hypogymnia vittara</i>	Skuggblåslav
<i>Calicium corynellum</i>		<i>Lecidea dalecarlia</i>	
<i>Calicium denigratum</i>	Blanksvart spiklav	<i>Leptogium teretiusculum</i>	
<i>Caloplaca caesiorufella</i>		<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav
<i>Catillaria ameibospora</i>		<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrovellav
<i>Chaenotheca chlorella</i>		<i>Micarea hedlundii</i>	
<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	Brun nållav	<i>Omphalina hudsoniana</i>	Bälnavling
<i>Chaenothecopsis fennica</i>		<i>Pannaria confusa</i>	
<i>Chaenothecopsis nana</i>		<i>Parmelia acetabulum</i>	Kyrkogårdslav
<i>Cheiromycina fabelliformis</i>		<i>Peltigera collina</i>	Gryinig filltav
<i>Cladonia luteoalba</i>		<i>Peltigera elisabethae</i>	
<i>Cliostomum corrugatum</i>	Gryinig skivlav	<i>Peltigera horizontalis</i>	Sköldfilltav
<i>Cliostomum leprosum</i>		<i>Pilophorus cereolus</i>	Kolvlav
<i>Cornicularia normoerica</i>	Nordmörelav	<i>Ramalina dilacerata</i>	Späd brosklav
<i>Cyphelium inquinans</i>	Sottlav	<i>Rhizoplaca melanophthalma</i>	Navelkantlav
		<i>Sclerophora nivea</i>	
		<i>Vulpicida juniperinus</i>	Enlav

Umbilicaria leiocarpa
Usnea glabrescens

Regionalt hotade mossor

Batramia hellerana Stor äppelmossa
Bazzania trilobata Stor revmossa
Cephalozia affinis Skogstrådmossa
Cnestrum schisti Klippsmygmossa
Dicranum flagellare Flagelikvastmossa
Dicranum fragillifolium Skör kvastmossa
Diplophyllum taxifolium Bergveckmossa
Geocalyx graveolens Terpentimossa
Herzogiella striatella Trind spretmossa
Heterophyllum haldenianum Haldenmossa
Hylocomium pyrenaicum Nordlig husmossa
Hylocomium umbratum Mörk husmossa
Jungermannia leiantha Rörsvepemossa
Jungermannia subulata Spetsig rörsvepemossa
Jungermannia subelliptica Forslevermossa
Lophozia longiflora Vedflikmossa
Lophozia obtusa Trubbflikmossa
Mylia taylorii Purpurmylia
Myrinia pulvinata Svämmossa
Neckera crispa Grov fjädermossa
Neckera oligocarpa Nordlig fjädermossa
Odontoschisma denudatum Komknutmossa
Rhytidiadelphus loreus Västlig hakmossa
Plagiothecium undulatum Vålgig sidenmossa
Riccardia palmata Fingerbålmossa
Sphagnum quinquefarium Kantvitmossa
Ulota curvifolia Nordlig ulota

Regionalt hotade svampar

Albatrellus subrubescens Lammticka
Amyloathelia crassiuscula
Athelia subovata Tallgråticka
Boetopsis grisea Blodsopp
Boletus erythropus Bittersopp
Boletus pachypus
Botrybasidium medium
Clavaria purpurea Purpurfingersvamp
Clavariadelphus pistillaris Stor klubbsvamp
Clavariadelphus truncatus Flattoppad klubbsvamp
Clavulicium macounii
Clavulinopsis corniculata Ängsfingersvamp
Clitocybe pruinosa Liten vårtrattskivling
Cordyceps ophioglossoides Smal svampklubba
Cortinarius aureofulvus
Cortinarius bibulus Violet alspindelskivling
Cortinarius callochrous ssp. coniferarum v. arquatus Blåfotad fagerspindling

Cortinarius callochrous ssp. coniferarum v. Haasii Porslinsblå spindelskivling
Cortinarius cumatilis
Cortinarius dionnysae
Cortinarius elegantior
Cortinarius napus
Cortinarius percomis Kryddspindling
Cortinarius pseudoglaucopus Violettrandad spindling
Cortinarius venetus Olivspindling
Entoloma cocles
Daedaleopsis septentrionalis Skivficka
Geastrum coronatum Mörk jordstjärna
Geastrum pectinatum Kamjordstjärna
Geastrum quadrifidum Fyrflikig jordstjärna
Geoglossum umbratile
Geoglossum vleugelianum
Gerronema prescottii
Gloeoporus taxicola Blodticka
Gyroporus cyanescens Blåsopp
Hericium coralloides Koralltaggsvamp
Hydnellum caeruleum Blå taggsvamp
Hydnellum conrescens Zontaggsvamp
Hydnellum sauveolens Dofhtaggsvamp
Hygrocybe pratensis v. pallida Blek ängsvaxskivling
Hygrocybe unguinosa Grå vaxskivling
Hygrophorus discoideus Diskvaxskivling
Hygrophorus secretanii Nordvaxskivling
Hypocreopsis lichenoides Trollhand
Inocybe asterospora Stjärnträding
Inocybe hystrix Piggtdåding
Inocybe pyriodora Pärontraiding
Inocybe vulpinella
Inonotus rheades Rävicka
Irpicodon pendulus Vintertagging
Laccaria amethystina Ametistskivling
Lactarius aquizonatus Blek fransriskä
Lactarius resimus Alabasterriska
Laeticorticium lundellii
Laetiporus sulphureus Svavelticka
Lentinellus ursinus Björnmussling
Leptoporus mollis Kötticka
Leucocortinarius bulbiger Bleksporig spindling
Microstroma protracta Tulpanskål
Mucronella alba
Mycena renati Gulfotshätta
Mycoacia aurea
Mycoacia fuscoatra
Omphalina cupulatoidea
Panus suavissimus
Paullicorticium ansatum
Phaeolus schweinitzii Grovticka
Phellinus populicola Stor aspticka
Phellidon melaleucus Svartvit taggsvamp

<i>Phellidon niger</i>	Svart taggsvamp	<i>Russula pelargonia</i>	
<i>Phlebia tristis</i>		<i>Russula olivascens</i>	Grön äggkremla
<i>Piloporia sajanensis</i>		<i>Sarcodon scabrosus</i>	Skrovlig taggsvamp
<i>Pisolithus arhizus</i>	Ärttryffel	<i>Scytinostroma odoratum</i>	
<i>Ramariopsis kunzei</i>	Snövit fingersvamp	<i>Skeletocutis lenis (Ap)</i>	
<i>Russula adulterina</i>		<i>Trichaptum laricinum (Ap)</i>	Violskivticka
<i>Russula farinipes</i>	Mjölfotskremla	<i>Tricholoma opium (Ag)</i>	Lakritsmusseron
<i>Russula maculata</i>	Fläckkremla	<i>Tricholoma saponaceum v. squamosum (Ag)</i>	
<i>Russula medullata</i>			

Uppropet

Arbetet med sammanställningen av detta verk (som kanske inte blir fullt så påkostat som första delen) kommer starta nu i vinter. En redaktionskommitté har utsetts och dess första uppgift består i författandet av detta upprop, som lyder:

Vi önskar att alla Dalabotanister, som äger kännedom om förekomster av sällsynta svampar, lavar eller mossor och som är osäkra på om dessa förekomster är kända av fler än dem själva, snarast rapporterar sina fynd till någon i projektgruppen. Rapporteringen kan göras per brev eller per telefon, helst före 1/2 1995. Om tvekan föreligger, huruvida en art är hotad eller ej - tag gärna det säkra för det osäkra och kontakta någon i kommittén.

Kontaktpersoner i kryptogamkommittén är:

- **Lavar och vedsvampar:** JanOlof Hermansson, Sörvik 40401. 0240/395 97.
- **Mössor:** Lennart Bratt, Linnev. 23A, 791 32 Falun. 023/276 01.
- **Marksvamp:** Irene Andersson, Kontorsv. 1, 781 99 Idkerberget. 0243/503 50.

P.S.

För algerna finns vare sig nationella eller regionala listor färdiga. En floravårdskommitté för algerna har bildats först i år. Helt visst finns många arter i Dalarna som väl skulle förtjäna en placering här, (vissa kransalger, sjöplommon etc.). Har du förslag på sådana arter och kanske kännedom om deras förekomster, så tas det tacksamt emot av redaktionskommittén. (TLj)

Kransalgen *Chara braunii*, som hittats en enda gång i Sverige - i Brunnsjön i Västerby i Hedemora, 1874.